

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-83-93>

УДК 630.[95+908]:631.16

ОПОДАТКУВАННЯ ЛІСОВИХ ЗЕМЕЛЬ ЯК ЕЛЕМЕНТ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН

TAXATION OF FOREST LANDS AS AN ELEMENT OF THE FINANCIAL MECHANISM FOR REGULATING LAND RELATIONS

Цвях Олег Миколайович

кандидат економічних наук, доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9284-2966>

Негода Юлія Володимирівна

доктор економічних наук, професор,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9714-5438>

Олійник Лариса Анатоліївна

кандидат економічних наук, доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8163-3763>

Tsvyakh Oleg, Nehoda Yuliia, Oliinyk Larysa
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

Встановлено, що основним фіскальним регулятором розвитку лісового господарства у багатьох країнах світу є податок на лісові землі, який є формою вилучення земельної та лісової ренти, інструментом фінансового регулювання земельних відносин у лісовому господарстві, а також елементом системи земельного оподаткування в цілому. Виявлено, що податок на лісові землі виступає тим фіскальним інструментом, котрий дозволяє вилучати диференціальну ренту I, оскільки стосується виключно природних умов нарощення лісоресурсного потенціалу. Дослідження показали, що в українській практиці податкового регулювання лісогосподарування податок на лісові землі, з однієї сторони, збільшує фіскальне навантаження на постійних лісокористувачів, а з іншої – забезпечує додаткові надходження до бюджетів територіальних громад базового рівня. Встановлено, що у 2019-2024 роках в цілому спостерігається висхідна тенденція у динаміці фактичних надходжень податку на лісові землі до місцевих бюджетів України, що пояснюється розширенням реальної бази нарахування даного фіскального інструменту внаслідок переведення самозаліснених сільськогосподарських угідь у категорію земель лісогосподарського призначення.

Ключові слова: оподаткування, податок на лісові землі, лісова рента, фіскальні інструменти, фінансовий механізм, місцеві бюджети, фіскальне навантаження.

It has been established that the main fiscal regulator of forestry development in many countries around the world is the forest land tax, which is a form of land and forest rent extraction, an instrument of financial regulation of land relations in forestry, and an element of the land taxation system as a whole. It has been found that the tax on forest land is a fiscal instrument that allows for the extraction of differential rent I, as it relates exclusively to the natural conditions for increasing forest resource potential, rather than to natural resource and forest exploitation improvements made by permanent forest users in previous periods. Studies have shown that in Ukrainian practice of tax regulation of forestry, the tax on forest lands, on the one hand, increases the fiscal burden on permanent forest users, which narrows their investment opportunities to ensure expanded reproduction of fixed capital and timely replenishment of working capital, and, on the other hand, provides additional revenues to the budgets of local communities at the basic level. It has been established that in 2019-2024, there is an overall upward trend in the dynamics of actual forest land tax revenues to local budgets in Ukraine, which is explained by the expansion of the real base for calculating this fiscal instrument as a result of the transfer of self-afforested agricultural land to the

category of forestry land. It has been determined that the priority in transforming the existing format of forest land taxation is to provide tax preferences to motivate owners of low-productive and self-afforested agricultural land and wasteland to transfer them to the category of forestry land. It has been substantiated that directing part of the tax on forest lands to the special-purpose fund of local self-government budgets will create a stable source of public financing for measures to restore, conservation and protection of forest lands. This is particularly important in the context of Russian armed aggression, which has led to numerous violations of this category of land in the temporarily occupied territories and in the frontline zone.

Keywords: taxation, forest land tax, forest rent, fiscal instruments, financial mechanism, local budgets, fiscal burden.

Постановка проблеми. Світова практика фіскального регулювання процесів розширеного відтворення та господарського освоєння лісоресурсного потенціалу свідчить про те, що рівень фіскального, зокрема податкового навантаження на діяльність постійних лісокористувачів великою мірою визначає інвестиційні можливості модернізації та реконструкції основних лісгосподарських засобів, впровадження сучасних методів та технологій лісовідновлення та лісорозведення, а також закладає стимули забезпечувати комплексне використання земель лісового фонду та деревної і недеревної лісосировини. Ключовим фіскальним інструментом регулювання лісгосподарювання у багатьох країнах світу виступає податок на лісові землі, який є формою вилучення земельної та лісової ренти, інструментом фінансового регулювання земельних відносин у лісовому господарстві, а також елементом системи земельного оподаткування в цілому. В Україні податок на лісові землі було запроваджено з другої половини 2018 року, що призвело до фактично подвійного оподаткування лісокористування, оскільки вже тривалий період в нашій країні інституціоналізовано такий фіскальний інструмент як рентна плата за спеціальне використання лісів. За таких умов виникає необхідність поглиблення досліджень щодо удосконалення теоретико-методологічних підходів та практичних рекомендацій стосовно адміністрування податку на лісові землі, а також його горизонтального бюджетного розподілу в контексті формування надійних джерел фінансово-інвестиційного забезпечення відновлення, охорони та захисту лісових земель.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У зв'язку з необхідністю формування дорожньої карти розширеного відтворення ресурсно-виробничого потенціалу лісового сектору національного господарства України актуалізувалися дослідження результативності оподаткування лісових земель, котрі виступають територіальним базисом нарощення лісоре-

сурсного потенціалу. С. Беліменко та Н. Паляничко акцентують увагу на тому, що існуючий фіскальний механізм лісгосподарського землекористування не відзначається стимулюючою спрямованістю [1, с. 155]. Відсутність стимулюючої спрямованості не дозволяє повною мірою використати наявний потенціал стосовно розширення площі лісових земель та підвищити ефективність їх використання з метою прискорення процесів лісовідновлення та лісорозведення. А. Дейнека та Б. Кисіль із інституціоналізацією податку на лісові землі у другій половині 2018 року пов'язують створення прецеденту подвійного оподаткування лісового господарства, оскільки оподаткуванню підлягають землі, де ведення господарства не спрямоване на отримання прибутку від заготівлі деревини. У той же час, за їх твердженням, він є привабливим для місцевих територіальних громад, які отримують цю плату [4, с. 127]. Тобто таким чином констатується амбівалентна роль податку на лісові землі: з однієї сторони, податок на лісові землі збільшує фіскальне навантаження на постійних лісокористувачів, що звужує їх інвестиційні можливості забезпечувати розширене відтворення основного капіталу та своєчасне поповнення оборотних засобів, а з іншої – забезпечує додаткові надходження до бюджетів територіальних громад, котрі виступають ареалом розміщення таких земель. Проблемний характер оподаткування лісових земель, на переконання І. Жежкун, зумовлений тим, що земельний податок на лісові землі нараховувався також на нелісові землі у складі земель лісгосподарського призначення: сільськогосподарські угіддя, споруди, адмінбудівлі підприємств лісового господарства, лінії електромереж тощо [5, с. 97]. Тобто однією з інституційних пасток оподаткування лісових земель виступає відсутність чітко визначених критеріїв ідентифікації бази нарахування податку на лісові землі, що призводить до системно-функціональних перегинів у податковому навантаженні на постійних лісокористувачів в цілому.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Інституціоналізація податку на лісові землі як ключового інструменту оподаткування лісгосподарського землекористування та невід'ємного елементу фінансового механізму регулювання земельних відносин в цілому призвела до виникнення комплексу проблем фіскального та екологічного характеру, розв'язання котрих потребує поглибленого дослідження основних тенденцій адміністрування податку на лісові землі, а також його надходження до місцевих бюджетів і можливих варіантів його горизонтального розподілу у бюджетах вказаного таксономічного рівня.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Аналіз основних тенденцій надходження податку на лісові землі до місцевих бюджетів України та обґрунтування пріоритетів підвищення дієвості впливу даного фіскального інструменту на процеси фінансово-інвестиційного забезпечення відтворення, охорони та захисту лісових земель в умовах воєнних викликів та поглиблення інституційних трансформацій у лісовому секторі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Необхідність забезпечення реалізації пріоритетів низьковуглецевого розвитку та досягнення цілей вуглецевої нейтральності через нарощення вуглецепоглиняючої та киснепродукуючої здатності лісових екосистем потребує розширення територіального базису відтворення таких екосистем, а це напряму пов'язано із зростанням площі лісових земель та їх результативним використанням.

Доцільність розширення площі лісових земель як територіального базису нарощення сировинного та екосистемного потенціалу лісів також впливає з того, що в умовах воєнного часу важливим напрямом диверсифікації діяльності постійних лісокористувачів і підвищення результативності охорони й раціонального використання природних рослинних ресурсів виступає розбудова мережі об'єктів лісової рекреаційної інфраструктури, які забезпечують використання корисних властивостей лісів для надання різноманітних послуг туристично-оздоровчого спрямування, зокрема фізичної та психологічної реабілітації постраждалих від війни громадян України [3, с. 400].

В останні десятиліття сформувалися сприятливі передумови для розширення площі лісових земель через багаторічну практику поширення процесів самозаліснення сіль-

ськогосподарських угідь, а також у зв'язку з поглибленням інституційних трансформацій, зокрема земельною дерегуляцією. Водночас треба враховувати певні об'єктивні обмеження стосовно підвищення рівня результативності у збільшенні площі земель лісового фонду, оскільки загострення конфлікту з приводу використання земельних ресурсів як просторової бази існування лісових екосистем і збереження якісних властивостей лісових ґрунтів має місце в Україні. Більше того, для збереження вигод, що надаються лісами, недостатньо реалізації на практиці підходів сталого лісоуправління і лісокористування. Вирішення цього завдання потребує виходу за межі кола управлінських рішень, які стосуються лише лісів, і звернення уваги на аспекти, пов'язані із землекористуванням [8, с. 6]. Велика частина проблем, пов'язаних з раціональним використанням, охороною та захистом лісових земель, зумовлена якраз недосконалістю інструментарію оподаткування та формування цільових фінансових фондів їх відтворення як на загальнонаціональному, так і на регіональному і місцевому рівнях. Обґрунтованість ставок податку на лісові землі також великою мірою визначає мотивацію постійних лісокористувачів стосовно раціонального використання даної категорії земель як в частині лісовідновлення, так і в частині приросту деревної та недеревної лісосировини.

Сьогодні застосовується два фіскальних інструменти рентного регулювання процесів ведення лісового господарства (рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів, податок на лісові землі), що призводить до посилення фіскального навантаження на постійних лісокористувачів, намагання знизити базу нарахування даного виду платежів та демотивує ці суб'єкти виробничо-господарської діяльності розширювати площу лісових земель [10].

Податок на лісові землі в Україні як інструмент фінансового регулювання земельних відносин було введено в липні 2018 року. Згідно статей 274 та 277 Податкового кодексу України для земельних ділянок, у тому числі право на які фізичні особи мають як власники земельних часток (паїв), нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження) ставки земельного податку на лісові землі становлять не більше 0,1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки; для земельних ділянок, у тому числі право на які фізичні особи мають як власники земельних

часток (паїв), нормативну грошову оцінку яких не проведено ставки земельного податку на лісові землі становлять не більше 0,1 відсотка від нормативної грошової оцінки площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області [7]. Треба також зазначити, що нинішні ставки податку на лісові землі є значно нижчими тих ставок, які були запропоновані вітчизняними законодавцями у перших редакціях відповідних законодавчих актів [6]. Завдяки активній позиції громадських організацій, професійних спілок та окремих представників законодавчої гілки влади ставки податку на лісові землі були суттєво знижені, що дало можливість уникнути прецедентів надмірного підвищення рівня фіскального навантаження на постійних лісокористувачів і тим самим упередити обвальне падіння показників ефективності їх виробничо-господарської діяльності.

Зокрема, у 2019 році фактична сума надходжень податку на лісові землі від суб'єктів державного лісового сектора до місцевих бюджетів України становила 139,0 млн грн, у 2020 році – 138,6 млн грн, у 2021 році – 167,8 млн грн, у 2022 році – 173,3 млн грн, у 2023 році – 234,3 млн грн, у 2024 році – 263,7 млн грн. В цілому у 2024 році порівняно

з 2019 роком сума фактичних надходжень податку на лісові землі до місцевих бюджетів по Україні в цілому зроста майже на 130 млн грн (рис. 1).

Значною мірою в цілому висхідна тенденція у динаміці фактичних надходжень податку на лісові землі від суб'єктів державного лісового сектора до місцевих бюджетів пояснюється тим, що внаслідок передачі частини безгоспних та колишніх «колгоспних» лісів у постійне користування лісокористувачам державної форми власності покращилася ідентифікація реальної бази нарахування вказаного фіскального інструменту. Детермінантом збільшення надходжень податку на лісові землі до бюджетної системи України також стало переведення окремих самозаліснених сільськогосподарських угідь у категорію лісових земель. Площа лісових земель також збільшилася у зв'язку з реалізацією ініціатив Президента України стосовно підвищення рівня лісистості території України [9] через лісорозведення на малопродуктивних сільськогосподарських угіддях, неугіддях та інших категоріях земель.

Водночас у динаміці надходжень даного фіскального інструменту до місцевих бюджетів у 2019-2024 роках у порівняних цінах на

Рис. 1. Динаміка сплати суб'єктами державного лісового сектора податку на лісові землі до місцевих бюджетів України у 2019-2024 роках*

Джерело: розраховано авторами за даними Державного агентства лісових ресурсів України

початок 2019 року не спостерігається в цілому висхідного тренду. Сума надходжень податку на лісові землі у порівняних цінах на початок 2019 року розраховувалася шляхом ділення фактичної суми надходжень даного податку за відповідний рік на кумулятивний індекс цін виробників промислової продукції. Це великою мірою пов'язано з тим, що індексація ставок податку на лісові землі не завжди адекватно враховувала інфляційно-девальваційні процеси, які відбувалися у національній економіці. Водночас низхідного тренду також не спостерігається, оскільки на величину фактичних надходжень вагомий вплив справили і якісні покращення ситуації з ідентифікацією бази нарахування та впровадженням дієвих механізмів адміністрування податку на лісові землі.

При цьому варто також враховувати економічну сутність та цільове призначення податку на лісові землі. Виходячи зі змісту даного фіскального інструменту та об'єктної бази нарахування, його слід розглядати як інструмент вилучення лісової ренти. Тобто податок на лісові землі як і рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів виступає інструментом вилучення частини ренти, котра утворюється внаслідок дії природно-кліматичних та природо-рослинних умов на лісових землях.

Податок на лісові землі виступає тим фіскальним інструментом, котрий дозволяє вилучати диференціальну ренту I, оскільки стосується виключно природних умов нарощення лісоресурсного потенціалу, а не природно-ресурсних та лісоексплуатаційних поліпшень, здійснюваних в межах лісогосподарських заходів. При цьому рентна плата за спеціальне використання природних ресурсів, котра нараховується за заготовлену деревину, побічні лісокористування, заготівлю другорядних лісових матеріалів та корисні властивості лісів, є засобом вилучення диференціальної ренти II, оскільки вказана об'єктна база стягнення рентної плати стосується сировинної та несировинної складових лісоресурсного потенціалу, котрий формувався протягом тривалого періоду на основі уречевлення минулих затрат держави та попередніх поколінь.

З огляду на це, складовими сукупної лісової ренти, котра вилучається на користь місцевих бюджетів України у державному лісовому секторі, слід розглядати рентну плату за спеціальне використання лісових ресурсів та податок на лісові землі. У 2019-2024 роках частка податку на лісові землі у сукупних над-

ходженнях лісової ренти до місцевих бюджетів України демонструвала висхідну тенденцію. Характерною рисою динаміки частки податку на лісові землі у сукупній величині лісової ренти, яка надійшла до місцевих бюджетів від суб'єктів державного лісового сектору за аналізований часовий період, є те, що починаючи з 2020 року вона демонструє чітко виражений висхідний тренд. Зокрема, у 2020 році даний показник становив 13,9%, у 2021 році – 16,2%, у 2022 році – 18,9%, у 2023 році – 26,4%, у 2024 році – 26,9%. Це свідчить про те, що фактичні та реальні надходження податків на лісові землі до місцевих бюджетів зростають більш прискореними темпами, ніж рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів завдяки більш чіткій ідентифікації площі лісових земель, яка піддається оподаткуванню.

Зменшення частки рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів у сукупних надходженнях лісової ренти до місцевих бюджетів пов'язано із зменшенням фактичних обсягів заготовленої деревини при рубках головного користування та інших видах рубок, а також у зв'язку з незадовільним рівнем побічного лісокористування внаслідок обмежень, зумовлених російською збройною агресією.

Прикметною рисою результативності оподаткування лісових земель є те, що у 2019-2024 роках в цілому спостерігається висхідна тенденція у динаміці частки податку на лісові землі у сукупних надходженнях податків та обов'язкових платежів до місцевих бюджетів України, які сплачують постійні лісокористувачі державної форми власності. Це пов'язано з тим, що скорочення кількості зайнятих у державному лісовому секторі призвело до зменшення суми сплаченого постійними лісокористувачами до місцевих бюджетів податку на доходи фізичних осіб.

З точки зору зміцнення бюджетної самодостатності територіальних громад базового рівня надходження податку на лісові ресурси до бюджетів вказаних громад не відіграють вагомого значення, оскільки займають незначну частку у сукупних податкових надходженнях та розчиняються у загальному фонді публічних бюджетів відповідного таксономічного рівня. Інша ситуація може виникнути, коли частина даного фіскального платежу буде спрямовуватися до цільових фондів бюджетів місцевого самоврядування.

Необхідно враховувати той факт, що за останні роки так і не вдалося повною мірою

забезпечити необхідні інституційні та фінансові передумови для формування мережі спеціальних фінансових фондів розвитку лісового господарства, еквівалентного вилучення лісової ренти, диверсифікації джерел інвестиційно-інноваційного забезпечення розбудови лісогосподарської та лісоохоронної інфраструктури, масштабної імплементації передового іноземного досвіду стимулювання лісовідновлення й лісорозведення до вітчизняної практики лісогосподарювання [2, с. 152].

Тобто за умови спрямування частини податку на лісові землі до цільового фонду бюджетів місцевого самоврядування сформується стабільне джерело публічного фінансування заходів по відтворенню, охороні та захисту лісових земель, що є особливо важливим в умовах російської збройної агресії, котра призвела до численних порушень даної категорії земель на тимчасово окупованих територіях та у прифронтовій зоні. Доцільність створення цільових фондів по відтворенню, охороні та захисту лісових земель у бюджетах місцевого самоврядування сформує для місцевої влади необхідний фінансовий ресурс для реалізації проєктів підвищення результативності використання лісових земель шляхом фінансування заходів по екологічному реінжинірингу, здійсненню меліоративних заходів, рекультивациї.

Одним з пріоритетів трансформації існуючого формату оподаткування лісових земель виступає надання податкових преференцій при оподаткуванні даної категорії земель, щоб мотивувати власників малопродуктивних сільськогосподарських угідь, неугідь та самозаліснених сільськогосподарських угідь їх переводити у категорію земель лісогосподарського призначення. Таким чином сформується фіскальні передумови для прискорення

темтів підвищення рівня лісистості території країни і тим самим виконання ініціатив Президента України щодо збільшення масштабів лісовідновлення та лісорозведення.

Висновки. Дослідження показали, що формування сучасної глобальної природоохоронної архітектури та досягнення цілей вуглецевої нейтральності вимагає нарощення лісоресурсного потенціалу, територіальним базисом чого виступають лісові землі. Тому розширення площі лісових земель в останні роки виступає однією з найбільш резонансних проблем трансформації земельних відносин. Вагомим детермінантом стимулювання переведення окремих категорій земель в землі лісогосподарського призначення є система оподаткування лісових земель, котра представлена податком на лісові землі і є елементом фінансового механізму регулювання земельних відносин в цілому. Податок на лісові землі як і рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів виступають складовими сукупної лісової ренти, яка надходить до публічних бюджетів різного таксономічного рівня. У 2019-2024 роках спостерігається в цілому висхідний тренд у динаміці фактичних надходжень податку на лісові землі та його частки у сукупних надходженнях лісової ренти до місцевих бюджетів України. Надання преференцій в частині сплати податку на лісові землі виступає ключовим стимулом переведення у категорію лісових земель малопродуктивних та самозаліснених сільськогосподарських угідь, а також неугідь. Для формування на місцевому рівні надійного джерела публічного фінансування заходів по відтворенню, охороні та захисту лісових земель доцільно частину акумульованого у місцевих бюджетах податку на лісові землі спрямовувати у цільовий бюджетний фонд.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Беліменко С.В., Паляничко Н.І. Структура фіскального механізму в контексті розвитку збалансованого лісогосподарського землекористування. *Агросвіт*. 2024. № 6. С. 149–157.
2. Голян В., Марчук Ю., Погуляйко Ю., Матрунчик Д., Дзюбенко О. Формування сучасної моделі фіскального регулювання лісогосподарювання як важлива передумова інноваційної трансформації лісового сектора України. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2024. Том 3(56). С. 139–155. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.3.56.2024.4406>
3. Голян В., Ткачук В., Коробка Р., Костюк Т., Погуляйко Ю., Бардась В. Фінансово-інвестиційні виміри модернізації екологічної інфраструктури в Україні: воєнні, євроінтеграційні та децентралізаційні виклики. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2025. Том 4(63). С. 391–418. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.4.63.2025.4888>
4. Дейнека А.М., Кисіль Б.В. Реформування системи оподаткування у лісовому господарстві України. *Регіональна економіка*. 2024. № 2. С. 127–132.

5. Жежжун І.М. Подвійне оподаткування лісових земель в Україні та його наслідки для лісгосподарської та деревообробної галузей. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2019. Т. 29, № 8. С. 97–101.

6. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо стимулювання утворення та діяльності сімейних фермерських господарств» від 10.07.2018 № 2497-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2497-19#Text> (дата звернення: 18.02.2026)

7. Податковий кодекс України. Редакція від 01.01.2026, підстава – 4536-IX, 4698-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 18.02.2026)

8. Сакаль О.В. Ефективне управління землями лісгосподарського призначення. К., ДУ ІЕПСР НАН України. 2012. 176 с.

9. Указ Президента України від 7 червня 2021 року № 228 «Про деякі заходи щодо збереження та відтворення лісів». URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2282021-39089> (дата звернення: 17.02.2026)

10. Швець Н.Р., Шевченко М.Г. Трансформація системи оподаткування лісових ресурсів в Україні: інституційне підґрунтя, детермінанти та пріоритети. *Економіка та суспільство*. 2025. Випуск 81. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/7091/7037> (дата звернення: 18.02.2026)

REFERENCES:

1. Belimenko S.V., Palianychko N.I. (2024). Struktura fiskalnogo mekhanizmu v konteksti rozvytku zbalansovanoho lisohospodarskoho zemlekorystuvannya [The structure of the fiscal mechanism in the context of the development of balanced forestry land use]. *Ahrosvit*. № 6. S. 149–157.

2. Holian V., Marchuk Yu., Pohuliaiko Yu., Matrunchyk D., Dziubenko O. (2024). Formuvannya suchasnoi modeli fiskalnogo rehuliuвання lisohospodariuvannya yak vazhlyva peredumova innovatsiinoi transformatsii lisovoho sektora Ukrainy [Formation of a modern model of fiscal regulation of forestry as an important prerequisite for innovative transformation of the forest sector of Ukraine]. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. Tom 3(56). S. 139–155. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.3.56.2024.4406>

3. Holian V., Tkachuk V., Korobka R., Kostiuk T., Pohuliaiko Yu., Bardas V. (2025). Finansovo-investytsiini vymiry modernizatsii ekolohichnoi infrastruktury v Ukraini: voieni, yevrointehratsiini ta detsentralizatsiini vyklyky [Financial and investment dimensions of environmental infrastructure modernization in Ukraine: military, European integration and decentralization challenges]. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. Tom 4(63). S. 391–418. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.4.63.2025.4888>

4. Deineka A.M., Kysil B.V. (2024). Reformuvannya systemy opodatkovannya u lisovomu hospodarstvi Ukrainy [Reforming the taxation system in forestry in Ukraine]. *Rehionalna ekonomika*. № 2. S. 127–132.

5. Zhezhkun I.M. (2019). Podviine opodatkovannya lisovykh zemel v Ukraini ta yoho naslidky dlia lisohospodarskoi ta derevoobrobnoi haluzei [Double taxation of forest lands in Ukraine and its consequences for the forestry and woodworking industries]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*. Т. 29, № 8. С. 97–101.

6. Zakon Ukrainy «Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy ta deiakykh zakoniv Ukrainy shchodo stymuliuвання utvorennia ta diialnosti simeinykh fermerskykh hospodarstv» vid 10.07.2018 № 2497-VIII [Law of Ukraine “On Amendments to the Tax Code of Ukraine and Certain Laws of Ukraine on Stimulating the Establishment and Activity of Family Farms” dated 10.07.2018 No. 2497-VIII]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2497-19#Text>

7. Podatkovi kodeks Ukrainy. Redaktsiia vid 01.01.2026, pidstava – 4536-IX, 4698-IX [Tax Code of Ukraine. Edition dated 01.01.2026, basis – 4536-IX, 4698-IX]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

8. Sakal O.V. (2012). Efektyvne upravlinnia zemliamy lisohospodarskoho pryznachennia [Effective management of forestry lands]. Kyiv : DU ІЕПСР НАН України, 176 с.

9. Ukaz Prezidenta Ukrainy vid 7 chervnia 2021 roku №228 «Pro deiaki zakhody shchodo zberezhenia ta vidtvorennia lisiv» [Decree of the President of Ukraine dated June 7, 2021 No. 228 “On Some Measures for the Preservation and Restoration of Forests”]. Available at: <https://www.president.gov.ua/documents/2282021-39089>

10. Shvets N.R., Shevchenko M.H. (2025). Transformatsiia systemy opodatkovannya lisovykh resursiv v Ukraini: instyutsiine pidgruntia, determinanty ta priorytety [Transformation of the forest resources taxation system in Ukraine: institutional basis, determinants and priorities]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 81. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-72>

Дата надходження статті: 19.02.2026

Дата прийняття статті: 07.03.2026

Дата публікації статті: 11.03.2026